

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)
Міжнародні відносини та світова політика

Розробники: Дейнека Т.А., професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор
Чернова О.В., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Міжнародні відносини та світова політика
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника	<p><i>Викладач:</i> Дейнека Тетяна, доктор економічних наук, професор <i>Контакти:</i> ауд. 476 (навчальний корпус № 4) e-mail: deineka.tetiana@pdaa.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/deyneka-tetyana-anatoliyivna</p> <p><i>Викладач:</i> Чернова Ольга, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 476 (навчальний корпус № 4) e-mail: olha.chernova@pdaa.edu.ua, https://www.pdau.edu.ua/people/chernova-olga-vadymivna-0</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародні економічні відносини
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	<i>Перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»:</i> «Основи міжнародної мікро- і макроекономіки», «Країнознавство», «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародні економічні відносини»

Заплановані результати навчання:

Мета навчальної дисципліни: формування теоретичних знань і практики аналізу об'єктів світової політики, змісту, тенденцій, еволюції міжнародних процесів, сучасного світопорядку, а також діяльності суб'єктів щодо вирішення проблем глобального та регіонального розвитку, геополітичних трансформацій сучасного світу та спрямування геоекономічних процесів.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити теоретичний та емпіричний підходи до розуміння світової

- політики та міжнародних відносин;
- з'ясувати основні причини виникнення міжнародних конфліктів та історичну практику їх вирішення;
- надати знання та навички аналізу трендів глобального та регіонального розвитку міжнародних відносин;
- надати знання та навички аналізу політики, яку проводять країни об'єднаної Європи, США та інших країн-провідних акторів сучасного політичного процесу;
- виявити місце України в сучасній системі міжнародних відносин.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

фахові:

ФК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

Програма та структура навчальної дисципліни

- Тема 1. Теоретичні основи світової політики та міжнародних відносин
 Тема 2. Міжнародні системи, їх сутність та моделі
 Тема 3. Конфлікти в міжнародних відносинах
 Тема 4 Світова політика в контексті глобалізації: тенденції сьогодення
 Тема 5. Процеси демократизації в глобальному світі: теоретичні концепції та реальні результати
 Тема 6. Регіональні проблеми міжнародних відносин
 Тема 7. Міжнародні інформаційні відносини як невід’ємна складова сучасної світової політики
 Тема 8. Україна в сучасній системі міжнародних відносин

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма (292МЕВ_БД_2022)			
	усього	у тому числі		
		Л	Сем	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи світової політики та міжнародних відносин	8	2	2	4
Тема 2. Міжнародні системи, їх сутність та моделі	9	2	2	5
Тема 3. Конфлікти в міжнародних відносинах	16	4	2	10
Тема 4 Світова політика в контексті глобалізації: тенденції сьогодення	14	4	-	10
Тема 5. Процеси демократизації в глобальному світі: теоретичні концепції та реальні результати	16	4	2	10
Тема 6. Регіональні проблеми міжнародних відносин	14	2	2	10

Тема 7. Міжнародні інформаційні відносини як невід’ємна складова сучасної світової політики	12	2	-	10
Тема 8. Україна в сучасній системі міжнародних відносин	16	4	2	10
Усього годин	105	24	12	69

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	Розв’язування тестів	доповідь/реферат/презентація	виконання завдань самостійної роботи	
ПРН 4. Систематизувати й упорядкувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	7	6	6	6	25
ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб’єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	7	6	6	6	25
ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	7	6	6	6	25
ПРН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.	6	6	6	7	25
Разом	27	24	24	25	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування теоретичних питань	розв'язування тестів	доповідь / реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Теоретичні основи світової політики та міжнародних відносин	3	3	3	3	12
Тема 2. Міжнародні системи, їх сутність та моделі	–	–	3	3	6
Тема 3. Конфлікти в міжнародних відносинах	3	3	3	3	12
Тема 4 Світова політика в контексті глобалізації: тенденції сьогодення	3	3	4	4	14
Тема 5. Процеси демократизації в глобальному світі: теоретичні концепції та реальні результати	3	3	4	4	14
Тема 6. Регіональні проблеми міжнародних відносин	3	3	4	4	14
Тема 7. Міжнародні інформаційні відносини як невід'ємна складова сучасної світової політики	3	3	4	4	14
Тема 8. Україна в сучасній системі міжнародних відносин	3	3	4	4	14
Разом	21	21	29	29	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (0 – 3 бали):

0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;

1 бал – здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу;

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє достатні знання і розуміння основних

положень навчального матеріалу (теми), аналізує матеріал та робить власні висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки та неточності;

3 бали – здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;

- *розв'язування тестів (0 – 3 бали):*

0 балів – здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів;

1 бал – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 50-70 % тестів;

2 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 71-90 % тестів;

3 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 91-100 % тестів;

підготовка доповіді, реферату, презентації (0 – 4 бали):

0 балів – тема реферату не розкрита, список використаної літератури містить менше 2 наукових джерел, оформлення документу здійснено з критичними порушеннями, презентація відсутня, здобувач відмовляється від захисту;

1 бал – тема реферату викладена правильно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація відсутня або не висвітлює предмет аналізу у повному обсязі, здобувач при захисті реферату не повною мірою володіє матеріалом за темою реферату;

1,5-2 бали – тема реферату викладена правильно, матеріал реферування відповідає вимогам досягнення результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація висвітлює предмет аналізу, але має вади недостатньої конкретизації матеріалу, здобувач при захисті реферату достатньою мірою володіє матеріалом за темою реферату;

3-4 бали – проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, оформлення документу відповідає стандарту, презентація наявна і повністю висвітлює досліджувану тему, здобувач при захисті реферату демонструє повне засвоєння матеріалу;

виконання завдань самостійної роботи (0 – 4 бали):

0 балів - обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;

1 бал – обсяг виконаної роботи становить 50 % до 70 % загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 71-90 % загального обсягу;

3-4 бали – обсяг виконаних завдань становить від 90 % до 100 % від загального обсягу.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 105 год. Кількість кредитів – 3,5. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:

<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні ресурси

1. Гнасевич Н. В. Теорія міжнародних відносин : навчальний посібник. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2018. 165 с.
2. Європейський Союз у міжнародних відносинах : навч. посіб. / [В. В. Копійка та ін. ; за ред. В. В. Копійки] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2021. 559 с
3. Кузь О.М., Коротков Д.С., Михайличенко Д.Ю., Бровко О.В. Міжнародні відносини та світова політика : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, профе□сора О. М. Кузя. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с
4. Пунда Ю.В., Козинець І.П., Клименко В.С. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
5. Седляр Ю. О. Теорія міжнародних відносин та геополітика : навч. посіб. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2018. 274 с.
6. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин : навчальний посібник / С. О. Шергін. - Київ : Центр учбової літератури, 2020. 258 с.

Допоміжні ресурси

1. Дергачова В.В., Кузнецова К.О., Манаєнко І.М. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. - К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 424 с.
2. Дученко М. М., Шевчук О.А. Конфліктологія: Практикум : навч. посіб. / М. М. Дученко, О. А. Шевчук – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 88 с.
3. Енциклопедичний словник економіста-міжнародника: концептуальні підходи, терміни, визначення, неологізми / П. Т. Саблук, С. О. Гуткевич, М. І.

Пугачов та ін. ; за ред. С. О. Гуткевич, М. І. Пугачова. – 2-ге вид., доп. – Київ : НУХТ, 2017. 312 с.

4. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. Ю. Г. Козак. К : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

5. Світове господарство і міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

6. Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. – К. : Патерик, 2017. 168 с.

7. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p.

8. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.

9. Lamont C. Research Methods in International Relation. ResearchGate. URL: https://www.researchgate.net/publication/344403631_Research_Methods_in_International_Relations.

10. McGann J. D. 2020 Global Go To Think Tank Index Report. Think Tanks and Global Society Programm. University of Pensilvania. URL: <https://www.gotothinktank.com/global-goto-think-tank-index>

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Міністерство закордонних справ України. Офіційний website. URL : <https://mfa.gov.ua/>

2. Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Офіційний website. URL : <http://komzak.rada.gov.ua/>

3. Інститут світової політики (ІСП). Офіційний website. URL : <http://iwp.org.ua/>

4. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). Офіційний website. URL : <http://icps.com.ua/>

5. Рада зовнішньої політики «Українська призма». Офіційний website. URL : <http://prismua.org/>

6. Foreign Policy Research Institute: Ukraine. Офіційний website. URL : <https://www.fpri.org/country/ukraine/>

7. Royal Institute of International Affairs. Chatham House. Офіційний website. URL : <https://www.chathamhouse.org/regions/europe/central-and-eastern-europe>